

عنوان مقاله:

تحلیل داستان سیاوش بر بنیاد ژرف ساخت اسطوره الهه باروری و ایزد گیاهی

محل انتشار:

دوفصلنامه تاریخ ادبیات، دوره 2، شماره 1 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

فرامرز خجسته - دانشگاه هرمزگان

محمد رضا حسنی جلیلیان - دانشگاه لرستان

خلاصه مقاله:

اسطوره الهه باروری و ایزد گیاهی شهید شونده اگر بر اساس نظر اسطوره شناسان آیین گرا تحلیل شود، توجیه انسان عصر باستان از زندگی دوباره گیاهان در فصل بهار است. در این اسطوره که در بین النهرین، مصر، هند باستان و اسیانا در میان بومیان فلات ایران رواج داشته است نقش گیاه را ایزدی بر عهده دارد که با پذیرش تبعید موقت یا مرگ، به جهان زیرین می رود و پس از چندی در قالبی نو به روی زمین باز می-گردد و با خود برکت و زایش را به همراه می آورد. این باور در فرهنگهای مختلف در هیات روایاتی همچون ایزیس و اوزیریس، سیبل و آتیس، آدونیس و آفرودیت، تموز و ایشتر، رام و سیتا و مانند آن بر جای مانده است. اگر چه در فرهنگ ایران اسطوره ای که این باور را به صراحت بیان کند کمتر دیده شده، داستان سیاوش ممکن است طرحی از این باور باشد که در دوره تاریخی ثبت شده است. در این داستان گویی سیاوش همان ایزد گیاهی است که با قربانی شدنش حیات مجدد را به ارمغان می آورد. نقش الهه باروری را در این داستان سودابه بر عهده دارد. عناصر مشترک در اسطوره ایزد گیاهی و داستان سیاوش همچون: تکیه بر نقش مهم زن، عشق و ازدواج، شهادت و باززایی، توجه به آیین سوگواری، آب و گیاه و برکت بخشی موید این ادعاست. در این مقاله با نگاهی به روایتهای متفاوت اسطوره مزبور در فرهنگهای مجاور، عناصر مشترک داستان سیاوش و اسطوره الهه باروری و ایزد گیاهی بازنمایی شده است.

کلمات کلیدی:

اسطوره ایزد گیاهی، الهه باروری، داستان سیاوش، شاهنامه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1289674>

